

Roel Wever, overheidsadviseur met een missie

“De bestuurlijke agenda is niet zaligmakend”

“Gemeenten zijn tegenwoordig alleen in staat waardevolle maatschappelijke effecten te realiseren door succesvol te opereren in krachtenvelden. De bestuurlijke agenda alleen is niet zaligmakend. Ook de maatschappelijke agenda van belangrijke partijen buiten het gemeentehuis is belangrijk. Door beide agenda's op elkaar af te stemmen kan een gemeente daadwerkelijk de goede dingen doen.”

Tekst: Peter Smit
Fotografie: Rens Plaschek

Roel Wever, de 47-jarige directeur openbaar bestuur van het toonaangevende adviesbureau BMC, is een man met een missie. Hij wil een bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit en de professionaliteit van de publieke sector. Zeker in deze moeilijke periode, waarin overheden zich vanwege de crisis voorbereiden op ingrijpende bezuinigingen, is dat een ambitieuze opgave. Wever is een kenner. Voor zijn overstap naar BMC was hij onder meer werkzaam bij gemeenten, non-profitorganisaties en in het onderwijs.

Allianties

Na de gemeenteraadsverkiezingen van begin maart heeft Wever vele nieuwe collegeprogramma's en coalitieakkoorden bestudeerd. Zijn conclusie: “Het kan beter. Veel gemeenten kijken van binnen naar buiten, terwijl het juist goed is om van buiten naar binnen te kijken. Een gemeente moet weten wat er leeft onder inwoners, organisatie en bedrijven. We leven in een dynamische samenleving. Op veel gebieden is het niet de gemeente die de kar trekt. Samenwerking en participatie spelen een hoofdrol. De gemeente is in toenemende mate niet meer de partij die bepaalt, maar vooral initieert, faciliteert en regisseert. Wever: “Deze trend gaat zich de komende periode in mijn ogen alleen maar versterken. Gemeenten moeten het straks doen met minder geld en minder mensen. Voor bepaalde

opgaven moeten gemeenten allianties sluiten met maatschappelijke partners in en buiten de gemeente. In tegenstelling tot het verleden zal de gemeente straks steeds minder touwtjes in handen hebben.”

Beleidskompas

Samen met het Actorion Communicatie, een bureau dat is gespecialiseerd in overheidscommunicatie, heeft BMC onlangs een nieuw concept ontwikkeld: Beleidskompas. Dit is een innovatief product dat in korte tijd duidelijk maakt in welke situatie een gemeente verkeert en wat de meest gewenste koers voor de toekomst is.

“Beleidskompas leidt uiteindelijk tot een concrete rapportage met conclusies en aanbevelingen waarmee een gemeente aan de slag kan”, aldus Wever. “Met het kompas werken we van buiten naar binnen. Samen met Actorion, dat veel ervaring heeft met interactieve beleidsontwikkeling en burgerparticipatie, gaan we samen met de gemeente de dialoog aan met stakeholders, maatschappelijke organisaties en inwoners. Hiermee brengen we de maatschappelijke agenda in beeld. Dat verhaal leggen we vervolgens naast de bestuurlijke agenda. Daarmee bedoelen we het beleidsprogramma dat de gemeentebesturen voor de periode 2010-2014 hebben vastgesteld. Voorop staat dat de gemeente haar ambities kan waarmaken.”

“Beleidskompas, dat we binnen acht weken willen realiseren, geeft antwoord op tal van vragen. Hoe kunnen we bezuinigen? Welke nieuwe trends en ontwikkelingen zijn voor onze gemeente belangrijk? Hoe kunnen we geld reserveren voor nieuw beleid? En als puntje bij paaltje komt, welke zaken zijn dan binnen de gemeente echt van belang? Bij de beantwoording van deze laatste vraag kan de rangschikking van onderwerpen er wel eens heel anders uitzien dan het lijstje dat bestuurders in hun hoofd hebben.”

Goede dingen

“Als de maatschappelijke en bestuurlijke agenda scherp in beeld zijn gebracht, dan wordt duidelijk of de gemeente doet wat ze zou moeten doen”, meent Wever. “Daarbij zijn ontwikkelingen en opgaven leidend. En vervolgens komt de vraag om de hoek kijken of een gemeente de dingen daadwerkelijk goed doet. Hierbij speelt de kwaliteit van het bestuur en de ambtelijke organisatie een rol. Beleidskompas maakt duidelijk hoe de vlag erbij hangt. Ik ben ervan overtuigd dat een gemeente met de uitkomsten van dit proces haar voordeel kan doen. Bijvoorbeeld door anders naar het beleid en de begroting te kijken of door het sluiten van arrangementen met externe samenwerkingspartners en andere partijen.”

Wever beseft dat een gemeente vele gezichten heeft. Het gaat niet alleen

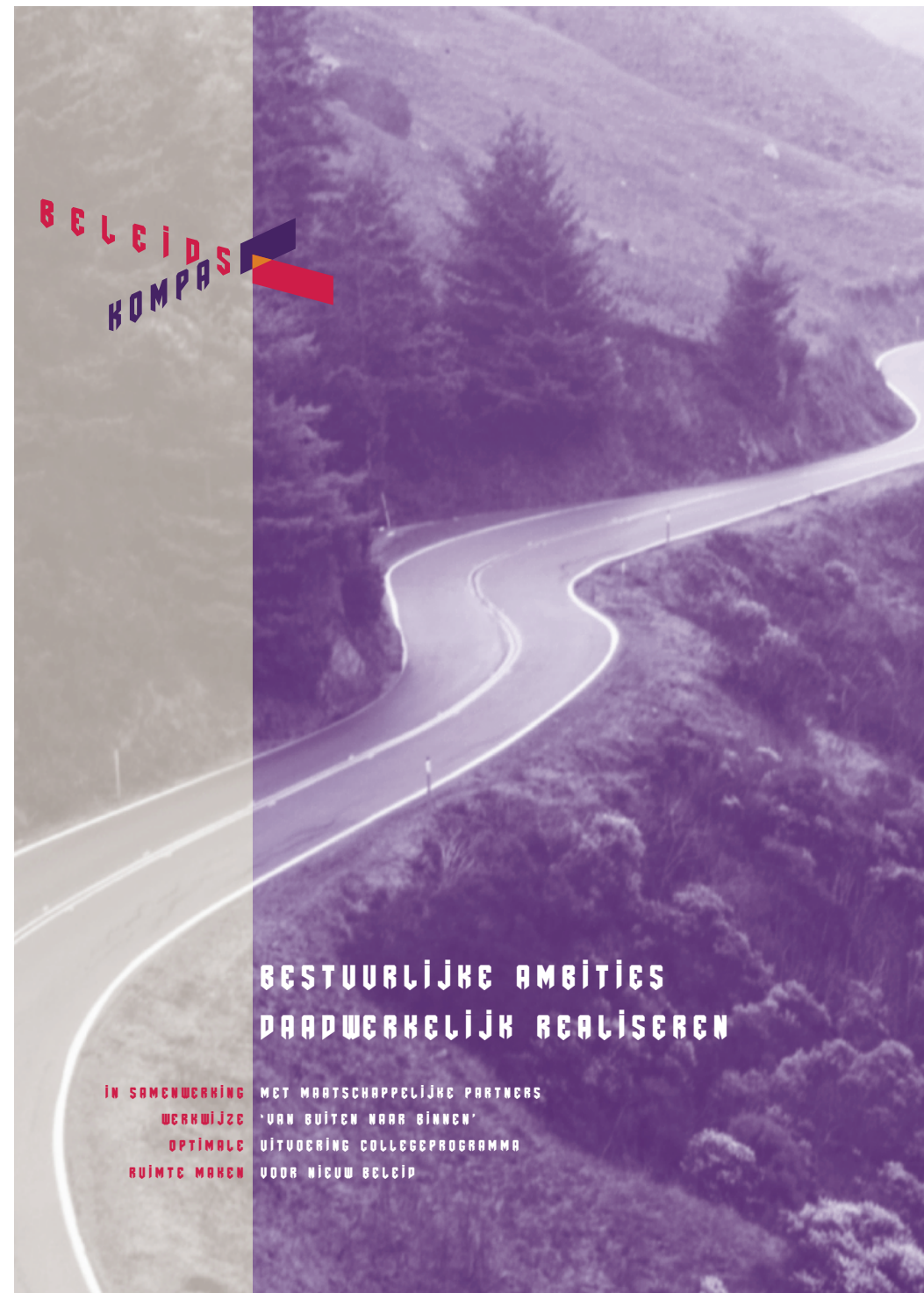

Roel Wever, directeur openbaar bestuur adviesbureau BMC

om de gemeente als bestuur, maar ook als ambtelijke organisatie, als dienstverlener, als participant in het openbaar bestuur, als subsidieverstrekker, noem maar op. “Deze verschillende rollen

maken het functioneren van een gemeente niet eenvoudiger. Bovendien verandert ook de inwoner richting de gemeente regelmatig van kleur. Ze zijn kiezers, consumenten, belastingbetalers

of personen die willen meepraten over het beleid. Het is van belang dat een gemeente de eigen rollen, taken en bevoegdheden goed kan onderscheiden. Daarmee wordt de basis gelegd voor een

gemeente die naar tevredenheid functioneert, politiek en ambtelijk.”

Krachtenveld

Het succes van het beleid hangt volgens Wever in belangrijke mate af van de positie die een gemeente heeft in de verschillende krachtenvelden. “Daarbij zijn verschillende terreinen in en buiten de gemeente te onderscheiden. Elke gemeente heeft te maken met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, woningbouwcorporaties en maatschappelijke organisaties. Daarnaast heeft een gemeente een rol te vervullen binnen

de regio en richting de provincie, het Rijk en ook steeds meer richting Brussel. Belangrijk is dat een gemeente de eigen ambities en opgaven goed in kaart brengt. Vervolgens kun je werken aan de relatie met de partijen die voor jouw gemeente een rol van betekenis spelen.”

In de formule van Beleidskompas komen de volgende aspecten aan bod: een analyse van (de positie van) de gemeente, een dialoog met stakeholders, maatschappelijk relevante organisaties en inwoners over de maatschappelijke

agenda, de beoordeling van de bestuurlijke agenda en vervolgens de samenstelling van Beleidskompas in de vorm van een rapportage.

Interactie

De snelle dialoog met externe doelgroepen is volgens Wever een bijzonder aspect van Beleidskompas. “We gaan niet met een probleem van de gemeente naar buiten, maar we kiezen voor een consultatieronde waarin de externe partijen gewoon hun eigen inbreng hebben. Op die manier werken we van buiten naar binnen. Dit onderdeel van het traject wordt verzorgd door Actorion”, aldus Wever.

“De resultaten van de consultatieronde worden teruggekoppeld naar de gemeente en naast de bestuurlijke agenda gelegd. In de rapportage worden de bevindingen op een rij gezet en voorzien van conclusies en aanbevelingen. Deze informatie kan een gemeente gebruiken bij de uitvoering van het collegeprogramma en het ontwikkelen van nieuw beleid.” Overigens wordt het rapport niet op afstand door Actorion en BMC gemaakt. Het proces wordt op de voet gevolgd door een kernteam waarin mensen van de gemeente zelf zitting nemen. Het kernteam stippelt het proces uit en is nauw betrokken bij de voortgang van het traject. In principe is het de bedoeling dat de gemeente zelf aan de slag gaat met de uitkomsten van Beleidskompas.

Bezuinigingen

Hoe het nieuwe kabinet de rijksfinanciën precies op orde gaat brengen, is nog grotendeels koffiedik kijken. De verwachting is dat de gemeenten vanaf volgend jaar in elk geval veel minder geld van het Rijk ontvangen. Een deel van de begrotingen voor 2011 en de jaren daarna kunnen (nog) niet met harde cijfers worden ingevuld. En dan hebben we het nog niet gehad over de

lokale tegenvallers, zoals de stagnatie in de verkoop woningbouwlocaties en bedrijventerreinen, de hogere kosten als gevolg van de vergrijzing, de toegenomen werkloosheid, et cetera. Veel gemeenten staan aan de vooravond van forse bezuinigingen.

Wever: “Beleidskompas gaat nader in op de ontwikkelingen waarmee een gemeente te maken krijgt. Het proces maakt ook duidelijk op welke wijze de desbetreffende gemeente nog extra geld voor nieuw beleid kan reserveren. Hier-

bij houden we rekening met een kwaliteitsverbetering, waarbij de gemeente met de beschikbare middelen de juiste keuzes maakt. We praten dus niet over het moeizaam ombuigen van bestaande situaties of het toepassen van de zogeheten kaasschaafmethode. Die tijd hebben we gehad. Het gaat over durven veranderen en nieuwe prioriteiten bepalen. Het is juist de kunst om vanuit een andere invalshoek naar bestaande taken en middelen te kijken. In deze aanpak ga je toetsen aan normen, ambities en behoeften die meer in overeen-

stemming zijn met huidige en toekomstige ontwikkelingen.”

Oplossingen

“Beleidskompas is een innovatief proces om snel een beeld te krijgen van de ontwikkelingsmogelijkheden van de gemeente: de kansen voor de toekomst! Belangrijke ingrediënten van dat proces zijn de inzet van ervaring, deskundigheid en creativiteit. Het college van burgemeester en wethouders initieert en geeft richting aan het proces en de ambtelijke organisatie levert deskundigheid en ideeën voor de uitwerking. Deskundigen van BMC en Actorion sturen en ondersteunen het proces en bieden, waar nodig, hun expertise aan. Deze aanpak zorgt direct voor verbinding met de organisatie die de gekozen oplossingen operationeel moet maken. Het proces mobiliseert de expertise en de creativiteit die in de eigen organisatie aanwezig zijn. En in dat proces krijgen stakeholders, organisaties en burgers de gelegenheid om te participeren en bij te dragen aan duurzame, adequate oplossingen.”

Persoonlijke gegevens

Naam : R. Wever
Roepnaam : Roel
Geboortedatum : 30 juni 1962

Opleidingen

- Rechten, juridisch-bestuurswetenschappelijke richting, Universiteit van Amsterdam
- Vossius Gymnasium, Amsterdam
- Diverse cursussen en opleidingen op gebied van management

Werkervaring

- Directeur Openbaar Bestuur bij het adviesbureau BMC, Amersfoort
- Directeur sociale dienst
- Directeur reïntegratiebedrijf
- Directeur-secretaris regionaal samenwerkingsverband
- Voorzitter College van Bestuur in het primair onderwijs
- Wethouder

Opdrachten

- O.a.
- Herstructurering afdelingen binnen een ROC
 - Fusie van sociale diensten
 - Organisatie toekomstvisies in diverse gemeenten
 - Managementtrainingen
 - Begeleiding veranderingstrajecten

